

Institutul Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților

Centrul Teritorial Craiova

PROGRAMUL DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ ÎNȚIALĂ pentru avocații stagiați de anul II

O R A R 2013

Lu Ma Mi Jo Vi Sâ Du	Lu Ma Mi Jo Vi Sâ Du	Lu Ma Mi Jo Vi Sâ Du	Lu Ma Mi Jo Vi Sâ Du
IANUARIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	FEBRUARIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	MARTIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	APRILIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
MAI 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Iunie 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Iulie 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	AUGUST 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
SEPTEMBRIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	OCTOMBRIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	NOIEMBRIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	DECEMBRIE 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

PROGRAMUL DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ INIȚIALĂ 2013

ORAR CURSURI¹

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
1	Drept civil și procesual civil			19.03 – 22.03		
DC	1.	Despre persoane	Avocat Gheorghița Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marți, 19.03	09.00 – 11.00	2
DC	2.	Despre familie	Avocat Gheorghița Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marți, 19.03	11.00 – 13.00	2
DC	3.	Proprietatea	Avocat Gheorghița Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marți, 19.03	13.00 – 15.00	2
DC	4.	Contractul	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Băncioi Avocat Baroul Dolj	Marți, 19.03	15.00 – 17.00	2
DC	5.	Contracte speciale	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Băncioi Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 20.03	09.00 – 11.00	2
DC	6.	Despre moștenire și liberalități	Prof. univ. dr. avocat Ion Turculeanu Decan Baroul Dolj	Miercuri, 20.03	11.00 – 13.00	2
DC	7.	Răspunderea civilă	Prof. univ. dr. avocat Pompil Drăghici Decan Baroul Mehedinți	Miercuri, 20.03	13.00 – 15.00	2
DC	8.	Executarea obligațiilor	Prof. univ. dr. avocat Pompil Drăghici	Miercuri, 20.03	15.00 – 17.00	2

¹ Cursurile se vor desfășura la sediul Centrului Teritorial Craiova al INPPA din cadrul Baroului Dolj (B-dul Carol I, nr.1, bl.17D mezanin, Craiova)

			Decan Baroul Mehedinți			
DC	9.	Prescripția extinctivă	Drd. Claudia Bărbulescu Avocat Baroul Olt	Joi, 21.03	09.00 – 11.00	2
DC	10.	Garanții reale și garanții personale	Drd. Claudia Bărbulescu Avocat Baroul Olt	Joi, 21.03	11.00 – 13.00	2
DPC	11.	Actele de procedură din perspectiva activității avocatului	Prof. univ. dr Daniel Ghiță Avocat Baroul Dolj	Joi, 21.03	13.00 – 15.00	2
DPC	12.	Mijloace procesuale privind apărarea în procesul civil	Prof. univ. dr Daniel Ghiță Avocat Baroul Dolj	Joi, 21.03	15.00 – 17.00	2
DPC	13.	Probele în procesul civil	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Vineri, 22.03	09.00 – 13.00	2
DPC	14.	Hotărârea judecătorească și mijloacele procedurale de atac ale acesteia. Căile de atac.	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Vineri, 22.03	13.00 – 15.00	2
DPC	15.	Executarea silită	Avocat Alexandru Șerban Consilier Baroul Mehedinți	Vineri, 22.03	15.00 – 17.00	2

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
2	Drept penal și procesual penal			14.05 – 17.05		
DP	1.	Aplicarea legii penale în timp și spațiu; Infracțiunea (trăsături esențiale, obiect, subiecți, latură obiectivă, latură subiectivă)	Prof. univ. dr. avocat Iancu Tănăsescu Consilier Baroul Olt	Mărti, 14.05	09.00 – 11.00	2
DP	2.	Tentația; Concursul de infracțiuni, recidiva și pluralitatea intermediară	Prof. univ. dr. avocat Iancu Tănăsescu Consilier Baroul Olt	Mărti, 14.05	11.00 – 13.00	2
DP	3.	Unitatea infracțională (legală și naturală); Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei (art. 44-51 C. pen.)	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Mărti, 14.05	13.00 – 15.00	2
DP	4.	Cauze speciale care înlătură caracterul penal al faptei; Individualizarea pedepselor (circumstanțele, suspendarea condiționată a executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere)	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Mărti, 14.05	15.00 – 17.00	2
DP	5.	Cauzele care înlătură executarea pedepsei și consecințele condamnării; Cauzele care înlătură răspunderea penală; Răspunderea penală a persoanei juridice	Lect. univ. dr. avocat Elena Oancea Consilier Baroul Dolj	Miercuri, 15.05	09.00 – 11.00	2
DP	6.	Infracțiunile contra persoanei (omuciderea, lovirea și vatamarea integrității corporale sau a sănătății); Infracțiunile contra patrimoniului (furtul, talharia, gestiunea frauduloasă, înșelăciunea, delapidarea, tănuirea)	Lect. univ. dr. avocat Elena Oancea Consilier Baroul Dolj	Miercuri, 15.05	11.00 – 13.00	2
DP	7.	Infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul; Infracțiunile de fals; Infracțiunile prevăzute în O.U.G. nr. 195/2002	Prof. univ. dr. Horia Diaconescu Avocat Baroul Olt	Miercuri, 15.05	13.00 – 15.00	2

DP	8.	Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 241/2005; Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 656/2002; Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000	Prof. univ. dr. Horia Diaconescu Avocat Baroul Olt	Miercuri, 15.05	15.00 – 17.00	2
DPP	9.	Acțiunile în procesul penal; Competența	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Marinescu Consilier Baroul Mehedinți	Joi, 16.05	09.00 – 11.00	2
DPP	10.	Probele și mijloacele de probă; Măsurile preventive și alte măsuri procesuale	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Marinescu Consilier Baroul Mehedinți	Joi, 16.05	11.00 – 13.00	2
DPP	11.	Acte procesuale și procedurale comune	Avocat Cosmin Dragu Consilier Baroul Gorj	Joi, 16.05	13.00 – 15.00	2
DPP	12.	Urmărirea penală	Avocat Cosmin Dragu Consilier Baroul Gorj	Joi, 16.05	15.00 – 17.00	2
DPP	13.	Judecata	Lect. univ. dr. avocat Simona Șomăcescu Consilier Baroul Gorj	Vineri, 17.05	09.00 – 11.00	2
DPP	14.	Executarea hotărârilor penale	Avocat Floriana Vlădulescu- Marin Prodecan Baroul Vâlcea	Vineri, 17.05	11.00 – 13.00	2
DPP	15.	Proceduri speciale	Avocat Floriana Vlădulescu- Marin Prodecan Baroul Vâlcea	Vineri, 17.05	13.00 – 15.00	2

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
3	Drept european			18.06 – 21.06		
DEDO	1.	Accesul la justiție în procesul civil în jurisprudența Curții: teoria generală și exemple de situații analizate	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marți, 18.06	09.00 – 11.00	2
DEDO	2.	Garanții ale procesului civil echitabil în jurisprudența CEDO	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marți, 18.06	11.00 – 13.00	2
DEDO	3.	Articolul 1 al Protocolului nr. 1: noțiunea de bun în sensul Convenției și ingerințe în dreptul la bun; condițiile ingerinței: să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie proporțională; mari tipuri de cauze împotriva României	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marți, 18.06	13.00 – 15.00	2
DEDO	4.	Libertatea de exprimare în jurisprudența CEDO	Avocat Monica Livescu Decan Baroul Vâlcea	Marți, 18.06	15.00 – 17.00	2
DEDO	5.	Privarea de libertate în jurisprudența CEDO	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 19.06	09.00 – 11.00	2
DEDO	6.	Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile generale; garanțiile speciale	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 19.06	11.00 – 13.00	2
DUE	7.	Identificarea, de către avocați, a tratatelor și a actelor juridice ale UE, ca izvoare ale dreptului UE; Aplicarea normelor juridice ale UE în ordinea juridică internă a statelor membre. Rolul avocatului român în aplicarea legislației UE	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 19.06	13.00 – 15.00	2
DUE	8.	Protecția juridică a mărcii comunitare; Căi alternative de soluționare a litigiilor în cadrul dreptului civil și comercial	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 19.06	15.00 – 17.00	2

DUE	9.	Procedura în fața instanței de la Luxemburg; Acțiunile introduse în fața Curții de Justiție	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 20.06	09.00 – 11.00	2
DUE	10.	Procedura pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate de către statele membre prin tratatele institutive și cele modificatoare (procedura de infringement); Aspecte jurisprudențiale specifice dreptului concurențial al UE	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 20.06	11.00 – 13.00	2
DUE	11.	Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a mărfurilor/persoanelor și serviciilor/capitalurilor și plăților în spațiul UE – jurisprudență relevantă	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 20.06	13.00 – 15.00	2
DUE	12.	Cunoașterea de către avocați a principiilor ordinii juridice ale UE; Curtea de Justiție a Uniunii Europene	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 20.06	15.00 – 17.00	2
DEM	13.	Încheierea contractului individual de muncă; Conținutul contractului individual de muncă; Tipuri de contracte de muncă; Modificarea și suspendarea contractului individual de muncă	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 21.06	09.00 – 11.00	2
DEM	14.	Protecția salariaților la locul de muncă; Încetarea contractului individual de muncă; Răspunderea în dreptul muncii; Partenerii sociali și reprezentanții salariaților; Dialogul social	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 21.06	11.00 – 13.00	2
DEM	15.	Negocierea și contractul colectiv de muncă; Conflictele de muncă și jurisdicția muncii; Sistemul public de pensii. Specificul pensiei avocaților; Concedii și indemnizații de asigurări sociale; Alocații	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 21.06	13.00 – 15.00	2

Modul Nr	Modul Nume	Nume curs	Nume lector	Grupa 1 Data	Interval orar	Nr ore
4	Modul recapitulativ			10.09 – 13.09		
DC	1.	Drept Civil. Modul recapitulativ I	Avocat Gheorghița Stoian Consilier Baroul Mehedinți	Marți, 10.09	09.00 – 11.00	2
DC	2.	Drept Civil. Modul recapitulativ II	Lect. univ. dr. avocat Cătălin Băncioi Avocat Baroul Dolj	Marți, 10.09	11.00 – 13.00	2
DPC	3.	Drept Procesual Civil. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Marți, 10.09	13.00 – 15.00	2
DPC	4.	Drept Procesual Civil. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr. avocat Sorin Ionescu Prodecan Baroul Dolj	Marți, 10.09	15.00 – 17.00	2
DP	5.	Drept Penal. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr. Horia Diaconescu Avocat Baroul Olt	Miercuri, 11.09	09.00 – 11.00	2
DP	6.	Drept Penal. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr. Costel Niculeanu Avocat Baroul Dolj	Miercuri, 11.09	11.00 – 13.00	2
DPP	7.	Drept Procesual Penal. Modul recapitulativ I	Lect. univ. dr. avocat Elena Oancea Consilier Baroul Dolj	Miercuri, 11.09	13.00 – 15.00	2
DPP	8.	Drept Procesual Penal. Modul recapitulativ II	Lect. univ. dr. avocat Simona Șomăcescu Consilier Baroul Gorj	Miercuri, 11.09	15.00 – 17.00	2
DEDO	9.	Drept European al Drepturilor Omului. Modul recapitulativ I	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu	Joi, 12.09	09.00 – 11.00	2

			Avocat Baroul Dolj			
DEDO	10.	Drept European al Drepturilor Omului. Modul recapitulativ II	Asist. univ. dr. Andreea Turculeanu Avocat Baroul Dolj	Joi, 12.09	11.00 – 13.00	2
DUE	11.	Dreptul Uniunii Europene. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 12.09	13.00 – 15.00	2
DUE	12.	Dreptul Uniunii Europene. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr.avocat Bianca Predescu Consilier Baroul Dolj	Joi, 12.09	15.00 – 17.00	2
DEM	13.	Dreptul European al Muncii. Modul recapitulativ I	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 13.09	09.00 – 11.00	2
DEM	14.	Dreptul European al Muncii. Modul recapitulativ II	Prof. univ. dr. Constantin Belu Avocat Baroul Dolj	Vineri, 13.09	11.00 – 13.00	2

Cursuri

Modulul 1. DREPT CIVIL ȘI DREPT PROCESUAL CIVIL (30 ore)

- **Drept Civil (DC)**

1. Despre persoane
2. Despre familie
3. Proprietatea
4. Contractul
5. Contracte speciale
6. Despre moștenire și libertăți
7. Răspunderea civilă
8. Executarea obligațiilor
9. Prescripția extinctivă
10. Garanții reale și garanții personale

- **Drept Procesual Civil (DPC)**

11. Actele de procedură din perspectiva activității avocatului
12. Mijloace procesuale privind apărarea în procesul civil
13. Probele în procesul civil
14. Hotărârea judecătorească și mijloacele procedurale de atac ale acesteia. Căile de atac.
15. Executarea silită

Modulul 2. DREPT PENAL ȘI DREPT PROCESUAL PENAL (30)

- **Drept Penal (DP)**

1. Aplicarea legii penale în timp și spațiu
2. Infracțiunea (trăsături esențiale, obiect, subiecți, latură obiectivă, latură subiectivă)
3. Tentativa
4. Concursul de infracțiuni, recidiva și pluralitatea intermediară
5. Unitatea infracțională (legală și naturală)
6. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei (art. 44-51 C. pen.)
7. Cauze speciale care înlătură caracterul penal al faptei
8. Individualizarea pedepselor (circumstanțele, suspendarea condiționată a executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere)

9. Cauzele care înlătură executarea pedepsei si consecintele condamnarii
 10. Cauzele care înlătură răspunderea penală
 11. Raspunderea penala a persoanei juridice
 12. Infrațiunile contra persoanei (omuciderea, lovirea si vatamarea integritatii corporale sau a sanatatii)
 13. Infrațiunile contra patrimoniului (furtul, talharia, gestiunea frauduloasa, inselaciunea, delapidarea, tainuirea).
 14. Infrațiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul
 15. Infrațiunile de fals
 16. Infrațiunile prevăzute în O.U.G. nr. 195/2002
 17. Infrațiunile prevăzute în Legea nr. 241/2005
 18. Infrațiunile prevăzute în Legea nr. 656/2002
 19. Infrațiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000
- **Drept Procesual Penal (DPP)**
 20. Acțiunile în procesul penal
 21. Competența
 22. Probele și mijloacele de probă
 23. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale
 24. Acte procesuale și procedurale comune
 25. Urmărirea penală
 26. Judecata
 27. Executarea hotărârilor penale
 28. Proceduri speciale

Modulul 3. DREPT EUROPEAN (30)

- **Dreptul European al Drepturilor Omului (DEDO)**
 1. Accesul la justiție în procesul civil în jurisprudența Curții: teoria generală și exemple de situații analizate
 2. Garanții ale procesului civil echitabil în jurisprudența CEDO
 3. Articolul 1 al Protocolului nr. 1: noțiunea de bun în sensul Convenției și ingerințe în dreptul la bun
 4. Articolul 1 al Protocolului nr. 1 – condițiile ingerinței: să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie proporțională
 5. Articolul 1 al Protocolului nr. 1: mari tipuri de cauze împotriva României
 6. Libertatea de exprimare în jurisprudența CEDO
 7. Privarea de libertate în jurisprudența CEDO
 8. Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile generale

9. Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile speciale
- **Dreptul Uniunii Europene (DUE)**
 10. Identificarea, de către avocați, a tratatelor și a actelor juridice ale UE, ca izvoare ale dreptului UE
 11. Aplicarea normelor juridice ale UE în ordinea juridică internă a statelor membre. Rolul avocatului român în aplicarea legislației UE
 12. Cunoașterea de către avocați a principiilor ordinii juridice ale UE:
 13. Curtea de Justiție a Uniunii Europene
 14. Procedura în fața instanței de la Luxemburg
 15. Acțiunile introduse în fața Curții de Justiție
 16. Procedura pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate de către statele membre prin tratatele institutive și cele modificatoare (procedura de infringement)
 17. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a mărfurilor în spațiul UE – jurisprudență relevantă
 18. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a persoanelor și a serviciilor – jurisprudență relevantă
 19. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a capitalurilor și plăților – jurisprudență relevantă
 20. Aspecte jurisprudențiale specifice dreptului concurențial al UE
 21. Protecția juridică a mărcii comunitare
 22. Căi alternative de soluționare a litigiilor în cadrul dreptului civil și comercial
- **Dreptul European al Muncii (DEM)**
 23. Încheierea contractului individual de muncă
 24. Conținutul contractului individual de muncă
 25. Tipuri de contracte de muncă
 26. Modificarea și suspendarea contractului individual de muncă
 27. Protecția salariaților la locul de muncă
 28. Încetarea contractului individual de muncă
 29. Răspunderea în dreptul muncii
 30. Partenerii sociali și reprezentanții salariaților
 31. Dialogul social
 32. Negocierea și contractul colectiv de muncă
 33. Conflictele de muncă și jurisdicția muncii
 34. Sistemul public de pensii. Specificul pensiei avocaților
 35. Concedii și indemnizații de asigurări sociale
 36. Alocații

Modulul 4. RECAPITULATIV (28 ore) [Drept civil (4 ore); Drept procesual civil (4 ore); Drept penal (4 ore); Drept procesual penal (4 ore); Dreptul European al Drepturilor Omului (4 ore); Dreptul Uniunii Europene (4 ore); Dreptul European al Muncii (4 ore)]

TEMATICĂ:

A. Modulul "Drept civil și procesual civil"

Modalitățile în care vor discutate temele de pregătire: prezentarea unor cazuri practice, care vor dezvolta probleme ridicate de diferitele puncte din tematică. Cazurile prezentate nu pot epuiza tematica, dar vor constitui modele de rezolvare a lucrărilor profesionale de către cursanți.

Lucrările profesionale vor fi cele care vor asigura parcurgea problemelor din tematică. În acest scop, formatorii care asigură activitatea tutorială vor indica cursanților temele de lucru: câte 10 lucrări profesionale din cadrul tematicii pentru drept civil și drept procesual civil. Lucrările profesionale vor urmări redactarea unor acte specifice activității de avocat: concluzii scrise, note de probatorii, căi de atac, opinii juridice, redactare de contracte etc. Lucrările profesionale se vor redacta în caietul de lucrări profesionale.

Se vor avea în vedere Noul Cod civil și actualul Cod de procedură civilă.

Modulul va cuprinde 30 de ore de activități tutoriale, pe durata a cel mult 7 zile.

Teme de pregătire:

DREPT CIVIL

- 1 Despre persoane
 - 1.1 Persoana fizică – capacitatea civilă, ocrotirea persoanei fizice (tutela, curatela)
 - 1.2 Persoana juridică – capacitatea civilă a persoanei juridice
 - 1.3 Apărarea drepturilor nepatrimoniale
- 2 Despre familie
 - 2.1 Căsătoria
 - 2.1.1 Logodna
 - 2.1.2 Nulitatea absolută/relativă a căsătoriei
 - 2.1.3 Desfacerea căsătoriei; cazurile de divorț; efectele divorțului
 - 2.1.4 Regimurile matrimoniale. Regimul comunității legale. Regimul comunității convenționale. Regimul separației de bunuri. Modificarea/încetarea regimului matrimonial
 - 2.2 Rudenia
 - 2.2.1 Filiația
 - 2.2.2 Acțiuni privind filiația
 - 2.3 Autoritatea părintească

- 2.3.1 Drepturile și îndatoririle părintești – inclusiv obligația de întreținere
- 2.3.2 Exercițarea autorității părintești
- 3 Proprietatea
 - 3.1 Clasificarea bunurilor
 - 3.2 Drepturile reale
 - 3.3 Apărarea dreptului de proprietate privată: acțiunea în revendicare (inclusiv în cazul proprietății comune), acțiunea negatorie, acțiunea confesorie
 - 3.4 Regimul juridic al imobilelor preluate abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989
 - 3.4.1 Evoluția cadrului legislativ privind măsurile cu caracter reparator (în principal, Decretul-lege nr. 42/1990 privind unele măsuri pentru stimularea țărânimii; Legea Fondului funciar nr. 18/1991 cu modificările și completările ulterioare; Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe trecute în proprietatea statului, cu modificările și completările ulterioare; OUG nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuință; Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente)
 - 3.4.2 Evoluția jurisprudenței instanțelor naționale – (inclusiv Hotărârea din 2 februarie 1995, pronunțată de Curtea Supremă de Justiție – secțiunile Unite, Decizia nr. 33/2008, RIL - ICCJ);
 - 3.4.3 Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în această materie
 - 3.5 Accesiunea imobiliară artificială
 - 3.6 Dezmembrămintele dreptului de proprietate: superficia, uzufructul, uzul și abitația, servituțiile
 - 3.7 Posesia:
 - 3.7.1 Viciile posesiei
 - 3.7.2 Efectele posesiei: uzucapiunea imobiliară; dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință; dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință;
 - 3.7.3 Acțiunile posesorii
 - 3.8 Cartea funciară
 - 3.8.1 Înscrierea drepturilor tabulare (efecte, condiții, renunțarea la dreptul de proprietate, data producerii efectelor înscrierilor, conflictul dintre terți, persoanele împotriva cărora se poate face înscrierea, acțiunea în prestație tabulară, actele sau faptele care pot fi notate în cartea funciară, dispoziții tranzitorii – Legea 71/2011).
- 4 Contractul
 - 4.1 Categoriile de contracte
 - 4.2 Încheierea contractului – momentul și locul, oferta și acceptarea, clauze externe, clauze standard, clauze neuzuale
 - 4.3 Condițiile esențiale pentru validitatea contractului: capacitatea de a contracta, consimțământul, obiectul, cauza;
 - 4.3.1 Viciile de consimțământ: eroare, dol, violență, leziune

- 4.3.2 Forma contractului - principiul consensualismului; forma ceruta ad validitatem; corelatia dintre forma "solemnă" și forma "autentică"; forma cerută ad probationem - aplicatii practice; forma cerută pentru opozabilitate. față de terti)
- 4.3.3 Nulitatea contractului - cauze, efecte (restituirea prestațiilor/excepții), validarea contractului
- 4.3.4 Efectele contractului: între părți/față de terți
- 4.4 Simulația
- 5 Contracte speciale
 - 5.1 Contractul de vânzare
 - 5.1.1 Obiectul vânzării
 - 5.1.2 Obligațiile părților
 - 5.1.3 Pactul de opțiune privind contractual de vânzare și promisiunea de vânzare
 - 5.1.4 Garanția contra evicțiunii și viciilor
 - 5.1.5 Dreptul de preemțiune
 - 5.1.6 Reguli special aplicabile vânzării imobilelor;
 - 5.1.7 Varietăți de vânzare – vânzare cu plata prețului în rate și rezerva proprietății; vânzarea cu opțiune de răscumpărare
 - 5.2 Contractul de locațiune
 - 5.2.1 Obligațiile părților
 - 5.2.2 Sublocațiunea și cesiunea contractului de locațiune
 - 5.2.3 Expirarea termenului – tacita relocațiune
 - 5.2.4 Reguli particulare în materia închirierii de locuințe
 - 5.3 Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții
 - 5.4 Contractul de mandat
- 6 Despre moștenire și liberalități
 - 6.1 Contractul de donație/dar manual – forma, efecte, principiul irevocabilității de gradul II, donațiile între soți
 - 6.2 Condițiile generale ale dreptului de a moșteni
 - 6.3 Reprezentarea succesorală
 - 6.4 Substituțiile fideicomisare
 - 6.5 Testamentul – forme/revocare
 - 6.6 Transmisiunea moștenirii – moștenitorii legali. acceptarea, renunțarea la moștenire
 - 6.7 Petiția de ereditate
 - 6.8 Partajul succesoral și raportul
- 7 Răspunderea civilă
 - 7.1 Condițiile răspunderii civile delictuale
 - 7.1.1 Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie

- 7.1.2 Răspunderea civilă delictuală pentru fapta altuia
- 7.1.3 Răspunderea civilă delictuală pentru prejudiciul cauzat de animale sau lucruri
- 7.1.4 Repararea prejudiciului în cazul răspunderii civile delictuale
- 7.1.5 Răspunderea contractuală
- 7.1.6 Cauze exoneratoare de răspundere civilă
- 8 Executarea obligațiilor
 - 8.1 Plata – subiectele plății, condiții, dovada, imputația, punerea în întârziere a debitorului;
 - 8.2 Executarea silită a obligațiilor în natură/prin echivalent, punerea în întârziere a debitorului
 - 8.3 Prejudiciul – evaluare, repararea integral, daunele moratoria, penalități, clauza penală/arvuna
 - 8.4 Rezoluțiunea/rezilierea și reducerea prestațiilor, cauze justificate de neexecutarea a obligațiilor contractuale
 - 8.5 Mijloace de protecție a drepturilor creditorului
 - 8.5.1 Acțiunea oblică
 - 8.5.2 Acțiunea revocatorie
- 9 Prescripția extinctivă
 - 9.1 Regim juridic. Termene
 - 9.2 Cursul prescripției extinctive: începutul, suspendarea, întreruperea
 - 9.3 Regimul juridic al termenelor de decădere
- 10 Garanții reale și garanții personale
 - 10.1 Ipoteca imobiliară – constituire, drepturile și obligațiile părților
 - 10.2 poteca mobilă – constituire, drepturile și obligațiile părților
 - 10.3 Fidejusiunea

II. Drept procesual civil

Actele de procedură din perspectiva activității avocatului

1. Cererea de chemare în judecată.

1.1. Clarificarea teoretică a diferențelor dintre acțiunea civilă și cererea de chemare în judecată.

Consecințele de ordin practic ale distincției.

1.2. Aspecte anterioare formulării cererii de chemare în judecată. Identificarea corectă de către avocat a obiectului acțiunii pe care intenționează să o promoveze prin introducerea unei cereri de chemare în judecată. Consecințele identificării obiectului acțiunii asupra unor condiții formale interne sau

externe cererii de chemare în judecată (obiectul cererii de chemare în judecată, existența unor proceduri prealabile, competența de judecată, taxa judiciară de timbru).

1.3. Condițiile de formă ale cererii de chemare în judecată. Sancțiuni posibile în cazul încălcării condițiilor atașate formei cererii de chemare în judecată (indicarea incompletă a obiectului cererii, neindicarea părții adverse, neindicarea sau indicarea greșită a temeiului de drept al cererii de chemare în judecată, neindicarea probelor ce susțin cererea, procura pentru exercițiul dreptului de chemare în judecată, neindicarea domiciliului ales în vederea comunicării actelor de procedură în cazul formulării cererii de către o persoană cu domiciliul în străinătate, neplata taxei judiciare de timbru etc). Modalități de corijare a viciilor formei cererii de chemare în judecată.

1.4. Condiții de formă în cazul anumitor cereri de chemare în judecată: în materie de divorț; în materie de partaj; în contencios administrativ; în materie comercială; somații de plată; măsuri asigurătorii.

1.5. Reglementări comunitare cu privire la anumite cereri de chemare în judecată: Regulamentul CE nr. 861 din 11 iulie 2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă; Regulamentul CE nr. 1896 din 12 decembrie 2006 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unei proceduri europene de somație de plată.

2. Aspecte procedurale specifice cererilor de intervenție și de chemare a terților în procesul civil.

2.1. Aspecte comune și aspecte diferite ale cererii de intervenție față de cererea de chemare în judecată (obiectul, competența, taxa de timbru etc.).

2.2. Cererea de chemare în judecată a altor persoane. Tendințe existente în practica instanțelor de a aplica această cerere unor situații improprii ei, în încercarea de eludare a dispozițiilor art. 132 alin. 1 C. pr. civ.

2.3. Arătarea titularului dreptului. Probleme ridicate de refuzul reclamantului de a schimba pârâtul cu cel arătat ca titular al dreptului.

3. Specificul actelor de dispoziție.

4. Aspecte procedurale specifice actelor de citare și comunicare a actelor de procedură.

4.1. Vicii relative la citare și comunicare – vicii privind forma și vicii privind termenele.

4.2. Consecințele nelegalei citări sau comunicări a actelor de procedură.

5. Condiții de formă privind cererile de exercitare a căilor de atac.

Mijloace procesuale privind apărarea în procesul civil

1. Apărări de fond și excepții. Distincții.

1.1. Regimul juridic diferit al excepțiilor și al apărărilor de fond. Implicațiile acestei distincții în formularea de către avocat a actelor specifice apărării în procesul civil (momentul și modalitatea de invocare, modalitatea în care instanța este obligată să analizeze apărățile de fond sau excepțiile invocate de părți).

1.2. Regimul juridic al unor apărări de fond care, prin terminologia consacrată, induc ideea de excepție: exceptio mali processus;

- excepția de neexecutare a contractului;
- excepția de nelegalitate a actului administrativ;

- excepția de neconstituționalitate etc.

1.3. Analizarea problemelor ridicate în practica judiciară de diferitele excepții:

- excepții privind condițiile de exercițiu ale acțiunii civile;
- excepția puterii de lucru judecat și puterea de lucru judecat ca efect al hotărârii judecătorești;
- excepții privitoare la competența instanței;
- excepții privitoare la compunerea și constituirea instanței;
- excepția de imunitate de jurisdicție;
- excepția abuzului de drept procesual.

2. Tehnici de adaptare a mijloacelor de apărare în cazul unor proceduri speciale:

- specificitatea apărărilor în cazul ordonanței președințiale;
- apărări specifice cererilor de somație de plată;
- apărări specifice proceselor de insolvență;
- apărări specifice procedurilor ce implică măsuri jurisdicționale provizorii (măsuri asigurătorii, asigurare de dovezi, cereri de suspendare a executării hotărârilor judecătorești, cereri de suspendare a actelor administrative etc.);
- apărări specifice proceselor angajate în materia ieșirii din indiviziune, divorțului, contenciosului administrativ.

Probele în procesul civil

1. Propunerea probelor în vederea admiterii administrării acestora.

- 1.1. Termenul la care se pot propune probe în primă instanță, în apel, în recurs, în revizuire.
- 1.2. Analizarea admisibilității probelor solicitate.
- 1.3. Justificarea pertinentei și concludenței probelor solicitate.
- 1.4. Natura încheierii de admitere a probelor. Posibilitatea instanței de a reveni motivat asupra probelor încuviințate.
- 1.5. Procedura de asigurare a dovezilor.

2. Tehnici de administrare a probelor.

2.1. Administrarea probei prin înscrisuri. Verificarea de scripte și procedura falsului, cercetarea falsului pe cale incidentală în cazul în care constatarea infracțiunii nu se mai poate face printr-o hotărâre penală. Înscrisul și începutul de dovadă scrisă – distincții și implicații sub aspectul probatoriului. Înscrisul electronic – valoare probatorie.

2.2. Tehnica administrării probei prin depozițiile martorilor. Aspecte privind forța juridică, aprecierea și gradul de credibilitate al probei prin depozițiile martorilor în contextul socio-cultural actual. Tipologia martorului; adaptarea întrebărilor față de tipologia martorului. Mărturii directe și indirecte – relevanță probatorie. Confruntarea martorilor.

2.3. Interogatoriul. Luarea interogatoriului în cazul persoanelor juridice. Luarea interogatoriului în cazul persoanelor cu domiciliul în străinătate. Consecințele procesuale ale refuzului de a răspunde la interogatoriu sau neînfățișării la luarea interogatoriului. Sancțiunea în cazul nedepunerii interogatoriului în vederea administrării acestuia, în termenul stabilit de instanță. Forța probantă a mărturisirii în formă calificată și în formă complexă. Aprecierea instanței asupra mărturisirii – situația proceselor simulate, situația eludării unor dispoziții procedurale imperative prin mărturisire.

2.4. Expertiza. Expertiza judiciară și extrajudiciară – forța probatorie a expertizei extrajudiciare. Cazuri în care expertiza este obligatorie (expertiza psihiatrică în materia punerii sub interdicție, expertiza prețuitoare a bunului gajat, expertiza pentru stabilirea raportului în natură în cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic și altor cazuri în materia societăților comerciale, expertiza pentru stabilirea valorii imobilului pentru acordarea măsurilor reparatorii în echivalent conform Legii nr. 10/2001, în materie de expropriere) și cazuri în care expertiza este considerată în jurisprudență ca fiind o probă indispensabilă (ex: stabilirea paternității sau tăgăda paternității, acțiuni în grănițuire etc.). Capacitatea instanțelor de a cenzura concluziile expertului desemnat și pericolul transformării unor procese în așa-zise procese exspectrale. Rolul avocatului – prin conlucrarea cu expertul parte, de a genera acele argumente de ordin tehnic și de a le prezenta într-o formă perceptibilă judecătorului, de natură să evidențieze carențele raportului de expertiză. Mijloace procedurale: obiecțiuni, lămuriri, cereri de refacere a raportului de expertiză, o nouă expertiză, completarea raportului de expertiză.

3. Particularități în administrarea probelor în cazul proceselor în care se aplică dispozițiile speciale privind accelerarea judecăților în materia restituirii proprietăților funciare.

4. Particularități ale administrării probelor în procesele de partaj.

5. Aspecte privind administrarea probelor de către avocați.

Hotărârea judecătorească și mijloacele procedurale de atacare a acesteia. Căile de atac

1. Hotărârea judecătorească. Cuprinsul acesteia. Aspecte jurisprudențiale privind tipologia viciilor hotărârii judecătorești.

2. Determinarea corectă a căii de atac susceptibile a fi exercitată într-o cauză. Hotărâri susceptibile de apel – hotărâri susceptibile de recurs.

2.1. Probleme determinate de aplicarea art. 282/1 alin. 1 C. pr. civ. Litigii evaluabile în bani și litigii al căror obiect nu este evaluabil în bani – examen al practicii judecătorești.

2.2. Probleme determinate de aplicarea art. 282/1 alin. 2 C. pr. civ. Înțelesul sintagmei de „plângeri împotriva autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și a altor organe cu astfel de activitate”.

2.3. Modalități în care legea desemnează faptul că o hotărâre judecătorească nu poate face obiectul apelului – analiza textelor legale incidente și a jurisprudenței.

2.4. Consecințele practice ce le implică determinarea greșită a căii de atac de reformare susceptibile de a fi exercitată într-o cauză. Remedii posibile.

2.5. Recurs – Revizuire. Plus petita și minus petita. Problema existenței unor hotărâri potrivnice. Obiectul revizuirii. Determinarea corectă a hotărârilor susceptibile de a fi revizuite.

2.6. Recurs – Contestație în anulare de drept comun. Situația în care partea nu a fost legal citată la judecata unei cauze, hotărârea fiind recurabilă dar termenul de recurs curge de la pronunțare. Exemplu – hotărârea de constatare a perimării cererii de apel. Necompetența instanței – compunerea greșită a instanței. Distincții. Necompetența – depășirea atribuțiilor puterii judecătorești. Distincții. Obiectul contestației în anulare de drept comun și condițiile de admisibilitate ale acesteia.

3. Probleme ce le implică judecata în căile de atac.

3.1. Limitele judecății. Probleme generate de caracterul devolutiv al apelului. Problema formulării unor cereri noi în apel. Înțelesul expresiei „cereri noi”. Analiza motivelor de recurs prin prisma jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție. Noțiunea de „control de legalitate” și reflectarea acesteia în jurisprudența instanțelor de recurs. Judecata cererilor de revizuire întemeiate pe art. 322 pct. 5 și 7 C. pr. civ. – analiza jurisprudenței. Calitatea procesuală în căile de atac. Situația atacării de către creditorul chirografar. Posibilitatea formulării cererilor de introducere în cauză a unor terți în cadrul judecării cererii de revizuire.

3.2. Soluțiile pe care le poate adopta instanța de apel și instanța de recurs. Situații când instanța de apel dispune trimiterea cauzei pentru rejudecare la prima instanță – examen al jurisprudenței. Situații în care instanța de apel anulează procedura urmată în fața primei instanțe și pronunță o hotărâre definitivă. Cazuri ce impun casarea cu trimitere atunci când tribunalele sau curțile de apel judecă ca instanțe de recurs. Cazuri ce impun casarea cu reținere la Înalta Curte de Casație și Justiție. Efectele casării – limitele rejudecării în fond după casare și regulile aplicabile acestei judecăți.

Executarea silită

1. Titluri executorii – analiză asupra jurisprudenței în legătură cu titlurile executorii (cambia și biletul la ordin – necesitatea investiției, contractul de credit bancar – necesitatea investiției, contractul de asistență juridică încheiat înainte de intrarea în vigoare a legii ce îi atribuie calitatea de titlu executoriu – aspecte privind aplicarea în timp a legii, problema titlurilor executorii convenționale etc.).

2. Aspecte privind activitatea avocațială din perspectiva creditorului.

2.1. Redactarea și înregistrarea cererii de executare silită. Determinarea organului de executare competent. Elementele de conținut ale cererii. Înregistrarea cererii la executorul judecătoresc. Cheltuielile de executare.

2.2. Încheierea de încuviințare a executării silite – situația utilizării concomitente a mai multor forme de executare silită în vederea realizării aceleiași creanțe (o singură încheiere de încuviințare?).

2.3. Executarea obligațiilor de a face sau a nu face.

3. Aspecte privind activitatea avocațială din perspectiva debitorului.

3.1. Mijloace procedurale de sancționare a nelegalității executării. Recursul împotriva încheierii de încuviințare a executării silite. Contestația la executare. Mijloace de "temporizare" a executării silite. Distanțiere între cazurile de suspendare a executării. Invocarea beneficiului de discuțiune sau a altor mijloace cu efect de temporizare a executării.

3.2. Perimarea și prescripția executării silite, incidente ce conduc la încetarea executării.

3.3. Întoarcerea executării silite.

4. Particularitățile executării silite în cazul creanțelor bugetare.

B. Modulul "Drept penal și procesual penal"

Modalitățile în care vor discutate temele: prezentarea unor cazuri practice, care vor dezvolta probleme ridicate de diferitele puncte din tematică. Cazurile prezentate nu pot epuiza tematica, dar vor constitui modele de rezolvare a lucrărilor profesionale de către cursanți.

Lucrările profesionale vor fi cele care vor asigura parcurgerea problemelor din tematică. În acest scop, formatorii care asigură activitatea tutorială vor indica cursanților temele de lucru: câte 10 lucrări profesionale din cadrul tematicii pentru drept penal și drept procesual penal. Lucrările profesionale vor urmări redactarea unor acte specifice activității de avocat: concluzii scrise, note de probatorii, căi de atac, redactarea altor cereri specifice problemelor din tematică.

Se vor avea în vedere actualele Coduri penal și de procedură penală.

Modulul va cuprinde 30 de ore de activități tutoriale, pe durata a cel mult 7 zile.

Teme de pregătire:

I. Drept penal.

1. Aplicarea legii penale în timp și spațiu
2. Infracțiunea (trăsături esențiale, obiect, subiect, latură obiectivă, latură subiectivă)
3. Tentativa
4. Concursul de infracțiuni, recidiva și pluralitatea intermediară
5. Unitatea infracțională (legală și naturală)
6. Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei (art. 44-51 C. pen.)

7. Cauze speciale care înlătură caracterul penal al faptei
8. Individualizarea pedepselor (circumstanțele, suspendarea condiționată a executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere)
9. Cauzele care înlătură executarea pedepsei și consecințele condamnării
10. Cauzele care înlătură răspunderea penală
11. Răspunderea penală a persoanei juridice
12. Infracțiunile contra persoanei (omuciderea, lovirea și vatamarea integrității corporale sau a sănătății)
13. Infracțiunile contra patrimoniului (furtul, talharia, gestiunea frauduloasă, înșelăciunea, delapidarea, tăinuirea).
14. Infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul
15. Infracțiunile de fals
16. Infracțiunile prevăzute în O.U.G. nr. 195/2002
17. Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 241/2005
18. Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 656/2002
19. Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000

BIBLIOGRAFIE:

Doctrină

Tratate, cursuri, manuale, monografii, articole de specialitate care abordează temele respective.

Acte normative

Se vor studia actele normative în vigoare, care au legătură cu tematica.

Jurisprudență

Deciziile publicate în culegeri de decizii, în reviste de specialitate ori pe website-ul www.scj.ro sau, www.jurindex.ro sau în alte baze de date.

II. Drept procesual penal.

1. Acțiunile în procesul penal

- a). Acțiunea penală;
- b). Acțiunea civilă.

2. Competența

- a). Competența după materie și după calitatea persoanei, competența

teritorială; competența personală;

- b). Competența în caz de indivizibilitate și conexitate;
- c). Incompatibilitatea și strămutarea.

3. Probele și mijloacele de probă

- a). Mijloacele de probă;
- b). Cercetarea la fața locului; reconstituirea ;comisia rogatorie; delegarea.

4. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale

- a). Măsurile preventive;
- b). Luarea măsurilor de ocrotire și siguranță;
- c). Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare comiterii infracțiunii.

5. Acte procesuale și procedurale comune

- a). Asistența juridică și reprezentarea;
- b). Citarea; comunicarea actelor procedurale; mandatul de aducere; termenele în procesul penal; cheltuielile judiciare;
- c). Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite;
- d). Nulitățile; decăderea; inadmisibilitatea;
- e). Amenda judiciară.

6. Urmărirea penală

- a). Competența organelor de urmărire penală; supravegherea exercitată de procuror; efectuarea urmăririi penale; terminarea urmăririi penale; soluțiile dispuse de procuror;
- b). Trimiterea în judecată;
- c). Reluarea urmăririi penale;
- d). Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală;
- e). Procedura plângerii prealabile.

7. Judecata

- a). Dispoziții generale;
- b). Judecata în primă instanță;
- c). Căile ordinare de atac: apelul, recursul.

8. Executarea hotărârilor penale

- a). Punerea în executare a hotărârilor penale;
- b). Amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață;
- c). Întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.

9. Proceduri speciale

- a). Urmărirea și judecarea unor infracțiuni flagrante;
- b). Procedura în cauzele cu infractori minori;
- c). Procedura reabilitării judecătorești.

C. Modul "Drept european"

Modalitățile în care vor discutate temele: prezentarea unor cazuri practice, care vor dezvolta probleme ridicate de diferitele puncte din tematică. Cazurile prezentate nu pot epuiza tematica, dar vor constitui modele de rezolvare a lucrărilor profesionale de către cursanți.

Lucrările profesionale vor fi cele care vor asigura parcurgea problemelor din tematică. În acest scop, formatorii care asigură activitatea tutorială vor indica cursanților temele de lucru: câte 5 lucrări profesionale din cadrul tematicii pentru fiecare disciplină. Lucrările profesionale vor urmări redactarea unor acte specifice activității de avocat, redactarea unor cereri specifice problemelor din tematică, opinii juridice, analizarea unor cazuri practice.

Modulul va cuprinde 30 de ore de activități tutoriale, pe durata a cel mult 7 zile.

Teme de pregătire:

I. Dreptul European al drepturilor Omului

1). Accesul la justiție în procesul civil în jurisprudența Curții: teoria generală și exemple de situații analizate

- Teoria generală a dreptului de acces la instanță;
- Taxele de timbru și alte restrângeri financiare ca aspect al accesului la justiție;
- Prescripția ca aspect al accesului la justiție;
- Autoritatea de lucru judecat ca aspect al accesului la justiție;
- Calitatea procesuală și interesul ca aspecte ale accesului la justiție;

- Căile extraordinare de atac ca aspect al accesului la justiție;
- Inadmisibilitatea și lipsa deplinei competențe a instanței ca aspect al accesului la justiție;
- Accesul la instanțele superioare în căi de atac ca aspect al accesului la justiție;
- Asistența judiciară ca aspect al accesului la justiție;
- Citarea și comunicarea actelor de procedura în jurisprudența CEDO pe articolul 6.

2). Garanții ale procesului civil echitabil în jurisprudența CEDO:

- Divergența de jurisprudență și articolul 6 al Convenției: există un drept la jurisprudență unitară?
- Egalitatea armelor, principiu esențial al procesului echitabil;
- Contradictorialitatea, principiu esențial al procesului echitabil;
- Aplicarea retroactivă a unei legi noi în cursul unui proces civil deja început;
- Durata rezonabilă a procesului: calculul duratei și exemple;
- Durata rezonabilă a procesului: factori avuți în vedere de Curte;
- Remedii pentru durata excesivă a procesului;
- Motivarea hotărârilor judecătorești;
- Oralitatea și publicitatea ședinței de judecată și a hotărârii în procesul civil;
- Executarea hotărârilor judecătorești pronunțate împotriva statului – aspect fundamental al unui proces echitabil.

3). Articolul 1 al Protocolului nr. 1: noțiunea de bun în sensul Convenției și ingerințe în dreptul la bun:

- Noțiunea de „interes patrimonial”. Exemple și forme juridice în jurisprudență privind art. 1 al Protocolului nr. 1;
- Noțiunea de „bun actual”;
- Noțiunea de „speranță legitimă”;
- Noțiunea de „ingerință” în cazul articolului 1 al Protocolului nr. 1 și exemple;
- Tipurile ingerinței în dreptul la respectarea bunurilor;
- Privarea de proprietate: definiție, exemple și specificitate în aprecierea proporționalității;
- Reglementarea folosinței bunurilor: definire și exemple;
- Regula generală privind protecția bunurilor: exemple de aplicare în jurisprudența Curții;
- Situații în care reclamantul beneficiază de protecția articolului 1 al Protocolului nr. 1 deși nu are un drept subiectiv în sistemul intern al statului membru;
- Obligațiile pozitive ale statului în baza articolului 1 al Protocolului nr. 1.

4). Articolul 1 al Protocolului nr. 1 – condițiile ingerinței: să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie proporțională

- Noțiunea de „lege”;
- Statutul jurisprudenței instanțelor naționale și importanța acestora în cadrul noțiunii de „lege”;

- Calitățile legii: accesibilitate și previzibilitate;
- Divergențele de jurisprudență – articolul 1 al Protocolului nr. 1 și articolul 6 al Convenției;
- Scopul legitim al ingerinței în cazul articolului 1 al Protocolului nr. 1: definire și exemple;
- Proportionalitatea ingerinței în cazul articolului 1 al Protocolului nr. 1: factori de apreciere.

5). Articolul 1 al Protocolului nr. 1: mari tipuri de cauze împotriva României

- Competența ratione temporis a Curții în contextul caselor naționalizate;
- Situații în jurisprudența Curții privind casele naționalizate împotriva României din perspectiva existenței „bunului” în patrimoniul reclamantului;
- Dreptul la despăgubiri pentru privare de proprietate;
- Cauzele de tip Brumărescu împotriva României;
- Cauzele de tip Străin/Păduraru împotriva României;
- Viasu împotriva României și Maria Atanasiu c. României: analiză și consecințe;
- Faimblat împotriva României: analiză și consecințe;
- Neexecutarea hotărârilor judecătorești în problematica Legii nr. 18/1991 în jurisprudența Curții împotriva României;
- Închirierea caselor naționalizate: cauze la Curte și consecințe;
- Chiriașii în casele naționalizate – analiză a jurisprudenței Curții împotriva altor state;

6). Libertatea de exprimare în jurisprudența CEDO

- Aprecierea proporționalității ingerinței în libertatea de exprimare;
- Limitele criticii admisibile în cazul libertății de exprimare;
- Titularul discursului și limitele libertății de exprimare;
- Ingerințe în libertatea de exprimare: exemple și rezumate de cauze;
- Factori în aprecierea necesității unei ingerințe în libertatea de exprimare;
- Fapte și judecăți de valoare în libertatea de exprimare;
- Circumstanțele cauzei, natura și impactul discursului în aprecierea necesității ingerinței în libertatea de exprimare;
- Critica oamenilor politici în lumina jurisprudenței CEDO;
- Dreptul avocaților la libertatea de exprimare în fața instanțelor;
- Presa și libertatea de exprimare.

7). Privarea de libertate în jurisprudența CEDO

- Privare de libertate – definire și exemple;
- Legalitatea privării de libertate;
- Pantea c. României: context, rezumat și consecințe;

- În ce condiții permite articolul 5 paragraf 1 litera b), respectiv litera a), privarea de libertate a unei persoane?
- În ce condiții permite articolul 5 litera c) privarea de libertate?
- Dreptul de a fi informat despre motivele arestării – art. 5 alin. 2;
- Dreptul de a fi adus „de îndată” în fața unui magistrat – art. 5 alin. 3;
- Durata arestării preventive: mod de apreciere;
- Dreptul la o cale de recurs în cazul măsurilor privative de libertate – articolul 5 alin. 4; garanțiile căii de atac (acces, instanță, garanții de procedură);
- Dreptul la despăgubiri în cazul privării de libertate – art. 5 alin. 5;

8). Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile generale

- Aplicabilitatea articolului 6 pe latura penală;
- Egalitatea armelor în procesul penal;
- Contradictorialitatea în procesul penal;
- Prezența personală a inculpatului în instanță în procesul penal;
- Publicitatea ședinței de judecată în procesul penal;
- Probele în procesul penal; probe ilegale, probe ce încalcă articolul 8 din Convenție, probe ce încalcă articolul 3 din Convenție;
- Instanța „instituită de lege”;
- Instanța independentă;
- Instanța imparțială;
- Audierea inculpatului în apel și recurs: Constantinescu și altele.

9). Procesul penal în jurisprudența CEDO - garanțiile speciale

- Schimbarea încadrării juridice și art. 6 alin. 3 lit. a) și b);
- Prezumția de nevinovăție în sensul articolului 6 paragraf 2 din Convenție;
- Dreptul de a nu te autoincrimina;
- Judecarea în lipsă în procesul penal;
- Agenți provocatori;
- Martori anonimi;
- Dreptul la apărare în jurisprudența CEDO: apărarea de către un avocat;
- Dreptul la un interpret;
- Dreptul de a fi informat de „acuzatie”;
- Dreptul de a i se acorda timpul și facilitățile necesare;
- Dreptul de a pune întrebări martorilor.

II. Dreptul Uniunii Europene.

1. Identificarea, de către avocați, a tratatelor și a actelor juridice ale UE, ca izvoare ale dreptului UE:
 - Tratatul privind Uniunea Europeană; Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene; Tratatul de aderare a României la UE (tratat modificator);
 - Acordurile internaționale la care Comunitățile Europene, respectiv Uniunea Europeană sunt parte;
 - regulamentul; directiva; decizia; recomandarea și avizul; regimul juridic al decizei-cadru înainte și după Tratatul de la Lisabona.
2. Aplicarea normelor juridice ale UE în ordinea juridică internă a statelor membre. Rolul avocatului român în aplicarea legislației UE:
 - identificarea actelor juridice ale UE cu aplicabilitate directă și imediată;
 - interpretarea actelor juridice ale UE cu aplicabilitate directă și imediată;
 - identificarea și interpretarea jurisprudenței Curții de Justiție a UE – izvor de drept;
 - jurisprudență relevantă: Costa/ENEL, 6/64; San Michele, 9/65; Kreil, C-285/98; Van Gend en Loos, 26/62; Marshall, 152/84; Marleasing, C-106/89; Simmenthal, 106/77; Factortame, 213/89; Francovich și Bonifaci, C-6 și C-9/90; Brasserie du Pêcheur, C-46/93; Factortame III, C-48/93.
3. Cunoașterea de către avocați a principiilor ordinii juridice ale UE:
 - principiul atribuirii de competențe;
 - principiul subsidiarității;
 - principiul proporționalității;
 - principiul cooperării cu bună credință;
 - principiul nediscriminării sau principiul egalității de tratament;
 - jurisprudență relevantă: Heylens, C-222/86; Köster, 25/70; Mulder, C-120/86.
4. Curtea de Justiție a Uniunii Europene:
 - delimitări conceptuale (Curtea de Justiție; Tribunalul; Tribunalul Funcției Publice);
 - componență; organizare; funcționare; competență.
5. Procedura în fața instanței de la Luxemburg:
 - procedura ordinară;
 - excepții de la normal desfășurare a procedurii ordinare;
 - proceduri speciale.
6. Acțiunile introduse în fața Curții de Justiție:
 - acțiunea în anulare;
 - acțiunea în carență.
 - acțiunea în interpretare;
 - jurisprudență: Plaumann, 25/62; Codorniu, C-309/89; Extramet, C-358/89; Unión de Pequeños Agricultores, C-50/00 P; Jégo-Quéré, T-177/01 și C-263/02; Jipa, C-33/2007 – prima cerere preliminară introdusă de o instanță din România la CJCE (CJ, în prezent); Dorsch Consult, C-54/96 (1); Firma Foto-Frost, 314/85; CILFIT, C-283/81.

7. Procedura pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate de către statele membre prin tratatele institutive și cele modificatoare (procedura de infringement):

- jurisprudență: Franța/Marea Britanie 141/78; Comisia/Irlanda, 248/81; Comisia/Grecia, C-387/97.

8. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a mărfurilor în spațiul UE – jurisprudență relevantă:

- mărfurile care beneficiază de libera circulație;

- interzicerea taxelor vamale și a taxelor cu efect echivalent taxelor vamale;

- interzicerea restricțiilor cantitative și a măsurilor cu efect echivalent restricțiilor cantitative;

- excepțiile de la principiul liberei circulații a mărfurilor;

- jurisprudență: Cassis de Dijon, 120/78; Comisia/Danemarca, C-47/88; Fazenda Pública et Ministério Público/Américo João Nunes Tadeu, C-345/93; Comisia/Grecia, C-375/95.

9. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a persoanelor și a serviciilor – jurisprudență relevantă

- beneficiarii liberei circulații a persoanelor și a serviciilor; libera circulație a liber-profesioniștilor;

- avocatul european:

- calitatea serviciilor și competența;

- probleme financiare (nivelul onorariilor; asistența gratuită; Pactele de Quota litis – onorarii posibile și acțiuni speculative; împărțirea onorariilor, plata altor persoane decât avocați și cum se pot face plăți pentru obținerea de cazuri; protecția fondurilor clienților);

- relațiile și comunicarea dintre avocați.

- excepțiile de la principiul liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;

- dispozițiile Tratatului de aderare a României la UE în materia liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;

- jurisprudență: Lawrie Blum, 66/85; Royer, 48/75; Rutili, 36/75.

10. Implicarea avocaților în soluționarea litigiilor privind libera circulație a capitalurilor și plăților – jurisprudență relevantă

- sediul materiei;

- excepții de la principiul liberei circulații a capitalurilor și plăților;

- dispozițiile Tratatului de aderare a României la UE în materia liberei circulații a capitalurilor și plăților.

11. Aspecte jurisprudențiale specifice dreptului concurențial al UE:

- interzicerea înțelegerilor monopoliste între întreprinderi;

- abuzul de poziție dominantă;

- formele de control al comportamentelor întreprinderilor;

- operațiunile de concentrare între întreprinderi.

- statutul întreprinderilor publice;

- regimul ajutoarelor acordate de statele membre;

- monopolurile de stat având caracter comercial.

12. Protecția juridică a mărcii comunitare

14. Căi alternative de soluționare a litigiilor în cadrul dreptului civil și comercial

- Codul de Conduită pentru Mediatori;
- Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială;
- Cartea verde privind căile alternative de soluționare a litigiilor;
- Cartea verde privind căile alternative de soluționare a litigiilor în cadrul dreptului civil și comercial.

- BIBLIOGRAFIE -

Doctrină:

1. Craig, Paul; de Búrca, Gráinne, „Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudență și doctrină”, ediția a IV-a, Editura Hamangiu, București, 2009;
2. Cristian Gavalda și Gilbert Parleani. „Droit des affaires de l’Union Européenne”, 6e édition, Litec, 2010;
3. Ferréol, Gilles, „Dicționarul Uniunii Europene”, Ed. Polirom, Iași, 2001;
4. Fuerea, Augustin, „Manualul Uniunii Europene”, ediția a V-a, revăzută și adăugită după Tratatul de la Lisabona (2007/2009), Editura Universul Juridic, București, 2011;
5. Fuerea, Augustin, „Dreptul comunitar al afacerilor”, ediția a II-a, Editura Universul Juridic, București, 2006;
6. Jean Paul Jacqué, „Droit institutionnel de l’Union Européenne”, 4e édition, Dalloz, 2006 ;
7. Jean-Marc Favret, „Droit communautaire du marché intérieur”, 6e édition, Gualino Éditeur, Paris, 2009;
8. Ligneul, Nicolas; Tambou, Olivia, „Droit européen du marché”, Ellipses, Paris, 2006;
9. Popescu, R.M.; Dumitrașcu, A.M.; Fuerea, A., „Drept comunitar european. Caiet de seminar”, ediția a IV-a, Editura Universul Juridic, București, 2009;
10. Popescu, Roxana-Mariana, „Introducere în dreptul Uniunii Europene”, Editura Universul Juridic, București, 2011;
11. Rideau, Joël, „Droit institutionnel de l’Union et des Communautés européennes”, 5e édition, L.G.D.J. Paris, 2006.

Culegeri de jurisprudență:

- Sergiu Deleanu; G. Fabian; C.F. Costaș; B. Ioniță, „Curtea de Justiție Europeană. Hotărâri comentate”, Editura Wolters Kluwer, București, 2007.

Legislație:

1. Constituția României, republicată;
2. Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană (ratificat prin Legea nr.157/2005);
3. Tratatul de la Lisabona (2007/2009);
4. Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (versiunea consolidată, publicată în Jurnalul Oficial C 326 din 26 octombrie 2012);
5. Tratatul privind Uniunea Europeană (versiunea consolidată, publicată în Jurnalul Oficial C 326 din 26 octombrie 2012).

Site-uri:

- www.curia.europa.eu – Curtea de Justiție a Uniunii Europene;

- <http://www.cvce.eu/> – European Navigatore;
- www.ier.ro – Institutul European din România;
- <http://beatrice.andresan.ro/p/ag.html>

III. Dreptul european al muncii .

Tematica va urmări implicațiile dreptului european în domenii precum:

1. Încheierea contractului individual de muncă
2. Conținutul contractului individual de muncă
3. Tipuri de contracte de muncă
4. Modificarea și suspendarea contractului individual de muncă
5. Protecția salariaților la locul de muncă
6. Încetarea contractului individual de muncă
7. Răspunderea în dreptul muncii
8. Partenerii sociali și reprezentanții salariaților
9. Dialogul social
10. Negocierea și contractul colectiv de muncă
11. Conflictele de muncă și jurisdicția muncii
12. Sistemul public de pensii. Specificul pensiei avocaților
13. Concedii și indemnizații de asigurări sociale
14. Alocații

D. Modulul IV - "Modulul recapitulativ"

Acest modul intervine după predarea Caietelor de lucrări profesionale și va cuprinde o ultimă întâlnire a cursanților cu formatorii însărcinați cu activitatea tutorială înainte de începerea sesiunii de examen.

Activitatea tutorială din acest modul este destinată întrebărilor pe care le au cursanții, eventualelor noutăți apărute în cadrul legislativ relevant pentru disciplinele din tematică etc.

Modulul IV cuprinde un număr de 28 de ore (câte 4 pentru fiecare disciplină) pe durata a cel mult 7 zile.